

له هه موو سه رده مېكدا هه ر نائارامیی و بی ئاساییشی و ره شه كوژیی و سته مكار به رپا بووبیت ،

(تاغووتان)ی ناو كۆمه لگاكان بوونه ته هوئی به رپا بوونی !

كامیل حاجی عه لی

كاتی په روه رداگار مرؤقی دروستكردو له سه ر زه وی نیشته جیی كرد ویستی خوا وابوو كه مرؤقه كان خۆیان زه وی ئاوه دان بكه نه وه (هو الذی أنشأكم من الأرض واستعمرکم فیها) له هه مانكاتدا بو هه موو گه ل و نه ته وه یه ك له سه رده می خۆیان په یام و به رنامه ی بو ناردوون به شیوازیك كه گونجاو بیټ له گه ل سه رده می مرؤقه كاندا ، وه ك له قورئانی پیرۆزدا به یانی كردوو (وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ) به لأم (لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا) گه یاندنی په یامی خوایی به هوئی نیردراوی په روه رداگاره وه گه یانراوه به په یامبه ران كه هه لېژیدراوی ناو كۆمه لگاكان بوون له لایه ن په روه رداگاره وه ، ئه و په یامبه رانه ش بی كه م و زیاد په یامه كه یان گه یاندوو به گه ل و ئوممه ته كه یان و به یانی حه قیان كردوو (حەلال و حەرام) و (حەق و باطل) یان بو جیاكردونه ته وه بو یانی ده ست نیشان كردوون ، هه ر ئه و په یامه خواییه بووه هوئی ئه وه ی مرؤقه كان رینمایی بكرین و له و سه رچاوه یه وه مرؤقه كان چاویان كراوه ته وه و فیری زانست و زانیاری بوون و به رژه وه ندی مرؤقه كان له چیدا به دیده كریټ روونكراوه ته وه ، به لی خوای بالا ده ست مرؤقی به خورایی دروست نه كردوو (أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ) داوای كردوو به ندایه تی بكه ن و ته نها خوای تاك و ته نها بپه رستن و خۆتان دوور بگرن له تاغووت و یاریده دوه سه ربازه كانی (وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ) دینی خوا له زه ویی و له ئاسماندا هه ریه ك دینه و بۆگشت گه لان وا هاتوو كه خواپه رست و خواناس بن و شوینكه وته ی پیغه مبه ركه تان بكه ن ، وه هه ركه س و گه ل و نه ته وه یه ك شوینكه وته ی پیغه مبه ری سه رده می خۆی نه بووبیت گومراو سه رلیشیواو بووه ، هه روه ك چۆن هه ركه س شوینكه وته ی كۆتا په یامی خوایی و پیغه مبه ركه ی نه بیټ كه (محمد كوری عبدا سه - η) و (قرآن مجید) له لای په روه رداگار و ه رناگریټ ، وه ك ده فه رموی : (وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ) (إن الدين عند الله الإسلام) بۆیه گه ر خواناس بیټ ئه مه فه رمووده ی په روه رداگاره و رت بوونه وه ی نییه ، هه روه ك له قورئاندا ئاماژه ی پیکراوه ده فه رمویټ : (قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ) وه له شوینیکی دیکه دا ته كید ده كاته وه : (مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ..) به لی وه ك له ته فسیردا باس كراوه تا پیش سه رده می نوح مرؤقه كان یه ك ئوممه تی خواپه رست بوون تا له نزیك سه رده می (نوح) پیغه مبه ر علیه السلام دوا ی ئه وه مرؤقه كان به ش به ش بوون و گویرایه لی په یامبه رانیان نه كردوو وه له شاریگه ی ئه وان لایانداوه ، وه له قورئانیشتدا ئاماژه ی پیکراوه (كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ..) به لی په یامی په روه رداگارو كیتابی خوای تاك و ته نها ده ستووری هه میشه یی بووه ، هه روه ك چۆن ئیستا كیتابی خوای بالا ده ست كه (قورئان) هه ده ستووریکی هه میشه یی و نه گوړو (سابته) بو ژیانی مرؤقایه تی ، جا لیروه به په یروه ی ئه م ده ستووره ژیانی به خته وه ری ده ست پیده كات و ، هه ركه س له گه ل ئه و ده ستوورو به رنامه قورئانییه بیټ و به به رده وامی له سه ری بمینیټ ئه وه لایه نی هه قی گرتوو وه ، هه قیش تاك و ته نها یه و دوا ی هه ق باتله (فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ) هه ركه سیكیش له و ده ستوورو یاساو قاعیده قورئانییه لابات و شوین یاساو ده ستووری غهیری خوایی بكه ویټ ئه وه په یروه ی له باطل كردوو ئه گه رچی زۆرینه ی زۆری مرؤقایه تیش په یروه ی بكه ن (وَإِنْ تَطَعِ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَضْلُوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ) هه ر ئه وه بوو تاغووتیکی وه كو فیرعه ون كه خۆی به خوای سه رزه مینی میسر ده زانی كه س به پیچه وانه ی فه رمانی كاری نه ده كرد ، به ره له ستكارو ئۆپۆزیسیونئ نه بوو ، بۆیه میلله ت هه موو زه لیل و ژیر ده سته ی بوو ، تا ئه وه بوو ئه مری كرد به كوشتنی هه ر مندالیك كه له به نی ئیسرائیل له دایك ده بی ، به لأم ویستی خوا له كوی و خه یالی سته مكاران له كوی ، خوای گه وره (موسی) ی هینایه دنیاوه له نه وه ی به نی ئیسرائیلدا و له ناو مالی فیرعه وندا گه وره ی كرد ، تا كار گه یشته ئه وه ی كه به ئه مری خوا ئیعلانی ئازادیی خوایی راگه یاند بو تاكه كان و روبه پرووی ئه و سته مكاره بوویه وه ، وه به رگری بی وینه ی زه مانی خۆی كرد دژ به

رهفتارهکانی فیرعهون و ههستایه سهر پی و داوای نازادی کرد بۆ گشت مرۆقهکان و ، رایگه یاند: نابیت مرۆف به ژیر دهستهیی بژی و بهندایهتی بکات بۆکهسیک که وهک خۆی وابیت ، به لکو بهندایهتی کردن تهنها بۆ خوای (رهحمان و رهحیم)ه ، به لای فیرعهون که زانی (موسا) له هه ره شه کانی ناترسیت و تیگه یشت که (موسا) کهسیک نییه واز لهو بهرنامهیه بیئی که بۆی ههستاوه ، بۆیه ترسی لی نیشته که دهسه لاته که لی بسینریت بۆ هه تاهه تاییی هه ربۆیه وتی: وهک قورئانی پیروژ دهیگیریته وه : (و قال فرعون ذرونی أقتل موسى و لیدع ربه) ئی بابه بۆ دهیکوژی ده لیت : (... إنی أخاف أن یبدل دینکم أو ان یظهر فی الأرض فسادا) په کو لهو کهسهی فیرعهون پیی بلی کافر !! لهم ئایه ته پیروژدها بۆمان دهرده که ویت : هه کهسیک خۆی به حاکم بزانیته و بهرنامه و بۆچوونی خۆی به باشتر بزانیته له شه رع و بهرنامهی (الله) ئه وه له دهسه لات و سولتهی خۆی ده ترسی و هه رگیز قبولی نییه جگه له بۆچوون و هه وه سکاری خۆی ، به رامبه ره کهی بییت ، هه ربۆیه له هه موو سهرده مه کانداهم سهرده مه شه وه تاغوتانی سهردهم دژایه تی کردنیان به رده وام بووه به رامبه ره به په یامبه رانی خواو ئه وانیه شوینکه وته ی ئه وان بوون ، چونکه له بهر ژه وه ندیان نه بووه خه لک نازاد بیته و به سه ره به سته ی ژیان به سه ره بهرن ، بۆیه ده یانه وی هه مووکاتیک خه زینه ی ولاته له ژیر ده ستیاندا بیته و حاکمی موته لق هه رخۆیان بن و به ئاره زووی خۆیان بریار دهن و ده لین: ئه وه ی هی قه یسه ره بۆ قه یسه رو ، ئه وه ی هی خوایه بۆخوا ، ئه و خوایه ی که ئه وان به شی بۆ دهنین ! له (قورئانی پیروژدها بۆمان به یان کراوه و ده فه رموی: (فقالوا هذا لله بزعمهم و هذا لشركائنا فما كان لشركائهم فلا یصل الی الله و ما كان لله فهو یصل الی شركائهم ساء ما یحکمون) له هه ره حاله تی که دایته به شه که ی خۆیان ته واو بوو و به شی خواکه ی خۆیان ده خۆن ، به لām به پیچه وانه وه وهک ئایه ته که ده فه رموی نابیت ، چونکه بریاره که یان وا داوه ، به لām خوای تاک و ته نها وه لāmیان ده داته وه به به دترین حوکم و دادوهریی ناوی ده بات (ساء ما یحکمون ..) تاغوته کان به وهش نه وه ستاونه ته وه هه رکاریکی ناپه سه ند و فاحیشه یان کرد بیته و توایانه له باو و باپیرانمان بۆمان ماوه ته وه و خوا ئه مر ی پیگردوین ، وهک قورئان بۆمان ده گیریته وه: (و إذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علیها آباءنا و الله أمرنا بها قل إن الله لا یأمر بالفحشاء أتقولون علی الله ما لا تعلمون) په روه رداگه به روایان ده خاته وه ، هه رگیز خوا ئه مر ناکات که کاری خراپه و فاحیشه و ناعه داله تی ئه نجام بدن ، چۆن درۆ به دم خواوه ده کهن که نازانن و ناگاداری نین ؟! لهم سهرده مه شدا زله یزانی دنیا به ناوی ئایین و باپیرانیانه وه خۆیان کردووه به حاکمی جیهان و ولاتانیان دابه شکردووه و به رووبووومی سهرزه وی بۆخۆیان زه وتکردووه ، ته نانه ت گه ره شی په کیکیان کهم بیته ئه وا (فیتو) دژی به رامبه ره که ی به کارده هیئیت ، هه ره وه شه که جه ماوه ری زه حمه ت کیشی دنیا هه ردهم هاوار ده کات: ئیوهن سته مکار به دره فتار ، وازمان لی بیئن و نازادیمان بده نه وه ، به لām ئه وان هه ره ده لین و ده لین ه وه بۆمان ماوه ته وه و ئه وان پییان گوتوین: ده بیته کاره کانتان ئاوه ها ئه نجام بدن و خواش ئه مر ی به وه پیگردوین ، وه له دنیا ی ئه مرۆی سیاسه تیشدا و ده خوازیته که درۆ به دم خواوه بکهن که ئه وان وه کیلی خوان و ده بیته حاکمی موته قی سهر زه وی بن و مه سیحی سیاسیی و یه هوودی سیاسیی حوکمی جیهان بکهن ، حیزبکیان پیکه یئاوه به ناو (سه هیونی مه سیحی) که ئه مرۆ ئه مریکا و ئیسراییل به ریوه ی ده بهن و ، لهم زه مه نه دا بۆش سه روکایه تی ده کات ، سه یرو سه مه ره له وه دایه ئه وه ی ئه مرۆ بۆش ده یکات به دینی ده زانیته و پیی وایه له لایه ن خواوه ئیلهامی بۆ هاتووه که حاکمی سهر زه وی بیته و هه رکهس لهو به ره یه ی ئه و دره چوو له ئینسانیه ت لای داوه ! کاتی خۆشی هیته ره هه ره همان سیاسه تی چه وتی هه بوو ده یگوت (ألمانيا فوق الجميع) واته هه موو دنیا ده بیته ئه و حاکمی بیته و گه لی ئه لمانیش له هه موو گه لانی تر ریژدارترو پایه دارتر بیته ، هه ربۆیه زه مه ن چاره سه ریکردن وه إن شاء الله ئه مانیش ده بینین که سهر شووری عه داله ت و دادپه روه ری ده بن و سیاسه تی تاکه رویی و دیکتاتوری و شو قینیی بنه بر ده کریته ، میژوویش شاهیدی ئه وه یه که به ره ی نازادیه خوازان هه ردهم شوینکه وته ی په یامبه رانی خوا سه رکرده و پی شه نگه ی ئه و به ره یه بوون و ئه مرۆش له هه موو جیهاندا کۆمه لانیک هه ن پایه ندبن به بهرنامه ی خواوه له خزمه تی چه وساواندان و به به رده وامی به ره نگاری تاغوتان و یاریده ده رانی تاغوتان ده کهن بۆرژگارکردنی مرۆقه کان له تو قانندن و هه ره شه و ترساندن و کوشتن و کوشتاری به کۆمه ل به هو ی چه که

دروستکراوه کانیان که دژ به به شه‌رییه ت بنیات نراوه نهک له پیناوی ئاشتی و ئاشته‌وایی میلیه‌تان له جیهاندا ، ئه‌مرۆ زیاتر دهرکه‌ون بۆ خه‌لکانی رۆشنیرو به‌ویژدان که چه‌واشه‌کاریی کۆمه‌لگا له‌رووی راگه‌یاندنه‌کانه‌وه کۆتایی پیه‌اتوووه خه‌لک هۆشیار بووه‌ته‌وه که رۆژی ئه‌وه هاتوووه مرۆقه‌کان ئازادی زه‌وتکراوی خۆیان وهر‌بگره‌وه ، چونکه مرۆف که له‌دایک ده‌بیته ئازاده‌و ئازادیش به‌خششی خوا‌ییه‌و مولکی هه‌موو مرۆفیکه ، خوا مرۆقه‌کانی دروستکردوووه له‌سه‌ر زه‌وی نیشته‌جیی کردوون که بژین به‌ئازادانه ، نهک وه‌ک ئه‌مرۆ که زله‌یزان ئازادییان زه‌وتکردوووه ده‌لین ئیمه ئازادی ده‌به‌خشین ! له‌راستیدا ئه‌و به‌خشینه‌ ته‌نها لایه‌ق به‌خوا‌ییه‌و له‌سیفاتی په‌روه‌ردگاره ، خوا ره‌حمانه بۆ گشت مرۆقه‌کان وه‌ک یه‌ک ، هه‌روه‌ها ره‌زاقه بۆ هه‌موان بی‌جیاوازیی ، ئه‌مانه ته‌نها سیفاتی په‌روه‌ردگارن و ، له‌ مرۆقه‌کاندا ئه‌م سیفه‌تانه نیین ، هه‌ر ئه‌و هۆیه‌شه که سیستمی (عه‌وله‌مه) له‌ جیهاندا به‌بیری ته‌سکی مرۆقه‌کان جیه‌جی ناکریت ، به‌لکو به‌جیه‌جیکردنی به‌نامه‌ی خالق ده‌بیته بۆ دروست کراوی خۆی ، به‌لای هه‌روایه‌ بۆیه ئاگاداری کۆتا هه‌لبژیراوی ناو مرۆقه‌کان ده‌کاته‌وه‌و پیی ده‌فه‌رمو‌یت: ((و ما أرسلناک إلا رحمةً للعالمین)) جا به‌خته‌وه‌ری بۆئه‌وانه‌ی به‌راستی شو‌یتی به‌نامه‌و شه‌ریعه‌تی په‌روه‌ردگار که‌وتوون و هه‌رگیز سازش ناکه‌ن له‌ مه‌سه‌ئه‌له‌یه‌کدا به‌رامبه‌ر (تاغوت) -ه‌کان ، کاتی شه‌ریعه‌تی خواو مه‌کانه‌تی پیغه‌مبه‌ری خوا نکو‌لیی و شکستی تیا ببینریت ، به‌لکو کاتی‌ک له‌گه‌ل به‌رامبه‌ره‌کانیان ره‌زانه‌ند ده‌بن و مودارا و مامه‌له‌ ده‌که‌ن و سیاسه‌تی پیکه‌وه ژیان هه‌لده‌بژیرن که شه‌رعی خوا له‌که‌دار نه‌کریت و مه‌کانه‌تی به‌نامه‌ی خوا هه‌رده‌م بلن‌د بیت ، بۆیه ده‌بیته هه‌رده‌م له‌و به‌ره‌یه‌دا بین و له‌وبه‌ره‌یه‌شدا خۆمان ببینینه‌وه ، ئیمه له‌وبه‌ره‌یه‌دا خۆمان ده‌بینینه‌وه که زه‌وی ئاوه‌دان بکریته‌وه له‌سه‌ر بناغه‌یه‌کی راست و دروست و دوور له‌ فساد و ویرانکاری ، وه‌ خه‌بات و جیهاد ده‌که‌ین که ئاشتی و ئاشته‌وایی سه‌رانسه‌ری جیهان بکریته‌وه ، به‌ پیچه‌وانه‌وه ره‌شه‌کوژی و سته‌مکاری و ره‌گه‌زه‌په‌رستی و بازگانی کردن به‌دین و نه‌ته‌وه و تافیبه‌ی و سیاسه‌تی ته‌جویعکردن و پیاده‌کردنی سیاسه‌تی گه‌نده‌لیی و ناعه‌داله‌تی بۆ هه‌ته‌ه‌تایی وه‌لانری و بنه‌بری ریشه‌یی بکریت ، هه‌رئه‌وه‌شه ستراتیجیه‌تی کار کاتی‌ک سه‌رکه‌وتو ده‌بیته که مرۆف له‌ نه‌زانیی و نه‌داریی و ترس و تۆقاندن رزگار بکریت ، وه‌ ده‌بیته هاوبه‌ش بین بۆ خزمه‌تکردن به‌ مرۆقه‌کان چونکه پیغه‌مبه‌رمان ئه‌مری پیکردوین و ده‌فه‌رموی: ((لیس منا من لم یهتم بأمر المسلمین)) به‌ پیچه‌وانه‌وه گه‌ر وانه‌بین له‌به‌ره‌ی ئه‌ودا نامینین ، هه‌روه‌ها ده‌بیته مژده‌در بین و کارناسانیکه‌ر بین که گه‌وره‌مان پیغه‌مبه‌ر ۵ ده‌فه‌رمو‌یت: ((بشروا و لا تنفروا یسروا و لا تعسروا)) وه‌کو له‌پیشه‌دا ئاماژه‌مان پیکرد ، خوا‌ی گه‌وره به‌نامه‌ی نارده‌وه که په‌یره‌وی لی‌ بکریت ، وه‌ هه‌رکاتی‌ک جیاوازیی و سه‌لیقه‌ی جۆراوجۆر و بۆچوونی هه‌مه‌ چه‌شنه له‌نیوان مرۆقه‌کاندا دروست بوو ده‌بیته بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌کان بگه‌ریینه‌وه بۆلای کیتابی خوا ، چونکه ئه‌و کیتابه‌ی که نارده‌ویه بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌و جیاوازیی راو بۆچوونه‌کان نارده‌ویه‌تی ، به‌م جۆره مرۆقه‌کان ئاسووده‌ ده‌بن که هه‌موو لایه‌کمان بگه‌ریینه‌وه بۆلای شه‌رعی خواو عه‌داله‌ت پیاده‌ بکریت بۆئه‌وه‌ی بتوانین به‌ ئاسووده‌یی بژین ، خوا به‌پیغه‌مبه‌رمان محمد ۵ ده‌فه‌رمو‌یت: ((وأمرت لأعدل بینکم)) وه‌ گرنگیدانمان به‌پیاده‌کردنی عه‌داله‌ت ئه‌وه نییه که بۆچوونی مرۆقه‌کان یه‌کسان که‌ین له‌گه‌ل فه‌رمانی خواو فه‌رمووده‌کانی پیغه‌مبه‌ر ۵ ، وه‌ شه‌رعی خوا وایه‌که‌ین بیگو‌نجینین له‌گه‌ل هزره‌و بیرو بۆچوونی مرۆقه‌کان به‌لکو به‌ پیچه‌وانه‌وه ده‌بیته هزره‌و بیرو بۆچوونی مرۆقه‌کان له‌ئاستی شه‌رعی خوادا زۆر له‌خوارتر دابنریت ، ئه‌مرۆ قورئانی پیرۆز کۆتا به‌نامه‌و شه‌رعی خوا‌یه بۆ سه‌ره‌زه‌وی که بکریت به‌یاساو ده‌ستووری هه‌میشه‌یی ، هه‌ر به‌نامه‌و ده‌ستوور و یاسایه‌ک پیچه‌وانه‌و نه‌یاری قورئان بیت که‌سی ئیماندارو موسلمان نابی‌ بیده‌نگ بیت و پیی قبول بیت چونکه له‌ هیچ سات و سه‌رده‌می‌کدا سازشی له‌وباره‌وه نییه به‌ناوی خۆگوجان‌دن .

دوا وته‌مان : ((حسبنا الله و نعم الوکیل))